

6564

TAJNE.

N.D.W.P.Szt.Gen.Oddz.II.....	5 egz.
Del.N.D.W.P. w REWLU	1. "
Attaché Wojskowy FYGA	1. "
Poseł SOKOLNICKI H:FORS.	1. "

Naczelnego Dowództwa W.P. Szt.Gen. Oddz.II.

P o z t a - P o l o w a 53

SPRAWA INGERMANLANDZKA

Naród ingermanlandzki liczący około 200 tysięcy pokrewny finnom zamieszkuje przesmyk karelski między granicą fińską a Piotrogradem, przez co NEWY i rz. INGERZ ~~przez przesmyk karelski~~. Z powodu bliskości byłej stolicy ingerowie zajmowali się drobnym handlem, służbą domową i t.p. zajęciami związanymi z życiem wielkiego miasta.

W czasie wojny wolnościowej Finlandji siedziby ich na przesmyku karelskim stały się polem walki, to też wiele rodzin zdobytkiem swoim musiało je opuszczyć. Znajdując chronienie częściowo w Finlandji częściowo w Estonji.

Za zdolnych do noszenia broni ingerów Nacz.Dow.estonjskie formowały baon który walczył z bolszewikami, aż do zawieszenia przez Estonję broni, po czym został rozwiązany. Część zwolnionych żołnierzy poszła do Bałachowicza część na roboty leśne na granicy Estonji. Przeprowadzona ^{nie dawno} ~~ostatnia~~ rejestracja wśród tych ostatnich wykazała jak mnie informuje działać ingermanl.prof. TUNNE, na robotach wszystkiego 300 b. żołnierzy.

Nastrój wśród ingrów schroniwszy się do Finlandji był wyraźnie antibolszewicki. Utworzone tutaj z nich oddziałny pułk w RAUTU, pod dowództwem pułk.Elwengrena i w 1919 r. wielu uciekinierów schroniło się pod opiekę tego pułku tworząc wokół RAUTU kolonję. Rząd fiński na razie nie okazując wsparcia pomocy tolerował obecność zbiegów i istnienie pułku. Pułk.Elwengren uniezależnił się wkrótce od komitetu ingermanlandzkiego, wszedł w kontakt z Judeniczem pod względem operacyjnym i z komitetem res.w Helsingforsie, pod względem politycznym, otrzymując od niego suksydję. Po upadku armji Judenicza odczuwając brak funduszy pułk.E. między innymi zwrócił się również do nas o poparcie finansowe którego okazać nam nie mogliśmy. ~~Wobec tego~~

Podczas rokowań o zawieszenie broni w Rajajokach, na której byłem oficjalnie obecny, Elwengren ze swoim pułkiem zrobił wypad zniósł placówkę bolszewicką i zabił kilku komisarzy.

Wypadek ten przyczynił się w pewnej mierze do zerwania rokowań, ale zarazem pociągnął za sobą pozbawienie Elwengrena dowództwa, i zamiast

Wypadek ten przyczynił się w pewnej mierze do zerwania rokowań, ale zarazem pociągnął za sobą pozbawienie Elwongrena dowództwa ^{pułku} ~~bronnego~~ i zamiast detychczasowych oficerów na oficerów finnów armii fińskiej. ^{Pułk} ~~bronnego~~ został podporządkowany bezpośrednio Naczdow fińskiemu i użyty do pełnienia funkcji straży granicznej.

Po zawarciu pokoju w Dorpacie ~~bronnego~~ pułk został dnia 5.12 .ub.r. rozwiązany. Komitet ingermanlandzki oddał broni i amunicję na przechowanie oddziałowi Skyddskåru w ~~bronnego~~ RAUTU.

Ponieważ wbrew traktatowi pokojowemu represje w stosunku do ludności ingermanlandzkiej ze strony bolszewików trwały w dalszym ciągu i obiecana amnestja i autonomiczność nie zostały przeprowadzone, detychczas tylko 20 ingrów powróciło pod panowanie sowieckie. W dalszym zaś ciągu na terytorium Finlandji przebywa do 8 tys. uchodźców ingermanl. i byli jeńnierze rozwiązanego pułku.

Istnieją dwa komitety ingermanlandzkie :

Opieki nad uchodźcami i polityczny z siedzibą w Helsingforsie. pzt TIIRONEN jest prezesem leższego i członkiem 2-ge komitetu.

W grudniu ub.r. komitet polityczny otrzymał od zjazdu ingrów pełnomocnictwo na przeprowadzenie mobilizacji wśród narodu ingermanl. na wypadek potrzeby. 15.1. b.r. ma się odbyć posiedzenie dla wybrania pełnomocnego zarządu komitetu. W skład komitetu jako wybitny działacz wchodzi prof. TIIRONEN, z którym pozostają w ścisłym kontakcie.

Prof. T. jak i cały komitet sądzi że bolszewizm nie utrzyma się długo wobec czego głównym zadaniem komitetu jest praca przygotowawcza nad wystąpieniem ingrów o swoje prawa podczas agencji komunistycznych rządów w Rosji. W programie ingrów leży ogłoszenie Pietregradu wolnym miastem i wejście Ingermanlandji jako niezależnego państwa do federacji w Rosji. Jest minimum zgodań w stosunku do Rosji.

Komitet nie znajdując żadnego oparcia w Finlandji zwrócił się ku Estonji, gdzie udał się założyć towarzystwo est. ingermanl. z est. gen. PIITKA na czele. Pewną pomoc dla uchodźców okazuje również amerykański czerwony krzyż.

Komitet wszedł w kontakt z esserami kierunku CZERNOWA. Również ppułk. PARADIEJOW przedstawiciel gen. MÜLLERA nawiązał stosunki z komitetem ingermanlandzkim na podstawie kontynuowania wspólnej walki z bolszewikami. CZERNOW, pod którego wpływem znajduje się TIIRONEN,

prosił go o ułatwienie mu spotkania z PARADIEKOWEM, który obecnie przebywa w Paryżu.

Paradiew chce przy pomocy komitetu zorganizować wywiad na Rosję i w tej sprawie prowadzi obecnie z komitetem korespondencję.

Uważam że należy dążyć do wyzyskania tak zorganizowanego wywiadu dla naszych celów dopuszczając, ażeby ingrowie otrzymali poparcie finansowe od PARADIEKOWA.

Niedawno wyjechał do Moskwy zaufany komitetu niejaki HUZI, nauczyciel, który ma powierzone zorganizowanie wywiadu którego bazą będzie Helsingfors lub Rautu skąd będzie się rozsyłać agentów na Murman, do Pietregrodu i Moskwy.

Należałoby przez nawiązanie stosunków z HUZIM zneutralizować wpływ PARADIEKOWA na organizację wywiadu przez uniezależnienie komitetu okazaniem pomocy finansowej; w razie zgody komitetu i HUZI na rozpoczęcie pracy wywiadowczej preliminarz podam do wiadomości Naczdew. telegraficznie.

Attaché Wojskowy

[Signature]

pużk.

[Handwritten notes in red ink:]
 < Przekazywać do wywi.
 wywi. z wywi.
 Posenki: chodzić o
 wywi. z wywi. z wywi.
 z wywi. z wywi. z wywi.

UZUPRAZNIECIE do rap. Nr.

z dn. 14.1.21. r. SPRAWA INGERMANLANDZKA.

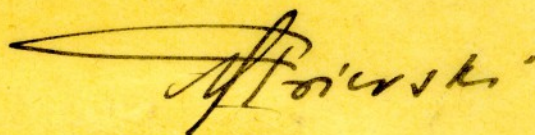
• Dzięki wywołanej przez siebie koncepcji ogłoszenia Piet-og-odem wolnym miastem komitet ingermanlandzki przewiduje pewne poparcie ~~przez~~ ze strony Finlandji i Estonji gdy stanie się aktualną kwestja zmiany ~~razdów~~ w Rosji. < Za początkowaniem takiego poparcia ze strony Estonji jest utworzenie pod przewodnictwem admirała PITKA (obecnie w dymisji) b. dowódcy Floty estońskiej towarzystwa mającego na celu zainteresowanie szerokich kręgów estońskich i rozprawę sprawą ingermanlandzką i okazanie zbawczej pomocy na wypadek potrzeby.

Dnia 15.1. b. r. był u mnie prof. TICHONEN, i kapitan TIMONEN, jako przedstawiciele komitetu i wyjaśnili że wprawdzie chcą wyzyskać stosunki z esserami ale chodzi im bardzo o poparcie o Polskę jako nasz przeciwnika samostanowienia naszych narządów. Wyrazili gotowość ofiarowania natychmiast swoich usług na zorganizowanie głębszego wywiadu niezależnie od akcji propagandowej którą zamierzają prowadzić w Ingermanlandji.

Do niniejszego raportu załączam zdjęcie fotograficzne z rozwiązania pułku ingermanlandzkiego dnia 5.12.20 r.

Attaché Wojskowy

1 załącznik.

pułk.